

Motion till riksdagen 2005/06:Ju442

av Lars Gustafsson (kd)

Rehabilitering av trafikbrottslingar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lagen ändras i syfte att, där så krävs, omedelbart kunna omhänderta personer under sådana former att ett motivationsarbete för missbruks- eller kriminalitetsbehandling kan genomföras över viss tid.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att man bör undersöka möjligheterna att med statligt stöd inrätta ett SMADIT Resurscentrum i Stockholm, som ett utvecklingsprojekt i syfte att utifrån kunskap och erfarenhet utveckla metoder för att rehabilitera den aktuella gruppen trafikbrottslingar.

Motivering

År 2002 initierade Polisen och Vägverket i Stockholms län projektet SMADIT – Samverkan Mot Alkohol och Droger I Trafiken. En grundläggande utgångspunkt för projektet är 0-visionen. SMADIT bygger på goda erfarenheter från ett väl genomfört samarbetsprojekt i Västernorrlands län. Erfarenheterna har utvecklats till en metod som är byggd på samverkan mellan regionala och lokala myndigheter/verksamheter och som kallas Skellefteåmodellen. Samverkansmodellen används i flera län och omfattar idag ca 60 av landets kommuner. SMADIT Stockholms län har vidareutvecklats för storstadsförhållanden. Modellen bygger på att skapa nya snabba rutiner så att alkohol- eller drogpåverkade förare ska erbjudas ett samtal med beroendevården inom 24 timmar. De som genomför detta samtal och är alkohol- eller drogberoende ska erbjudas hjälp mot sitt missbruk. Metoden bygger på kunskapen om att den som kört påverkad är mycket mer mottaglig för att ta emot hjälp mot sitt missbruk om erbjudandet kommer snabbt efter händelsen.

Målen för SMADIT Stockholms län är

- att minska antalet alkohol- och/eller drogpåverkade förare i Stockholms län genom minskat antal återfall i trafikbrottslighet

Fel! Okänt namn på

- att öka möjligheten för de påverkade förare som är alkohol- och/eller drogpåverkade att ta itu med sina missbruksproblem.

Försöksdelen av projektet SMADIT Stockholms län avslutas 2005-12-31 och övergår då till ordinarie verksamhet i de tre polismästardistrikten Västerort, City och Norrort. Under hösten och våren 2005–2006 inleds utvecklingsarbetet i de övriga 5 polismästardistrikten. Från april 2006 omfattas hela Stockholms län av SMADIT.

Enligt Vägverket kör ca 16 000 personer varje dag påverkade i landet. 55 personer dödades och 1094 blev svårt skadade enbart i Stockholms län under 2003. En stor del av dessa olyckor orsakades av återfallsförövare. Av statistik från BRÅ (tabell 850 1998) framgår att återfallsfrekvensen i brottslighet bland personer dömda för rattfylleri/grovt rattfylleri är mycket hög (26%–89%) när vederbörande varit föremål för tidigare lagföringar (1–2 – mer än 10 ggr). Under arbetet i SMADIT-projektet har uppmärksammats att en särskild grupp trafikbrottslingar inte kan motiveras att anta erbjudandet enligt SMADIT-modellen.

Gruppen med ej motiverade utmärks av följande kriterier:

- att de är allmänt gränsöverskridande och har annan kriminalitet vid sidan av trafikbrott samt flera återfall i brott
- att de är periodvis intagna på kriminalvårdsanstalt eller på annat sätt föremål för kriminalvårdspåföljd
- att de saknar körkort
- att de har avbrutna behandlingskontakter med olika vårdgivare, t.ex. beroendevård, psykiatri och socialtjänst
- att de har en negativ inställning till vård och behandling
- att många har en grav missbruksproblematik och tillhör socialt marginaliserade grupper
- att de är väl kända av den lokala polisen.

En relativt liten grupp trafikbrottslingar står för en stor del av trafikbrottsligheten och olycksstatistiken under den tid de inte är intagna på anstalt. Tillgänglig lagstiftning gör det inte möjligt att direkt i samband med brottet omhänderta dessa personer under sådana former att ett effektivt motivationsarbete för missbruks- eller kriminalitetsbehandling kan genomföras.

För att motivera och behandla den aktuella gruppen krävs att samhällets rätts- och behandlingsresurser samverkar på ett effektivt sätt. Särskilda metoder behöver utvecklas för att kartlägga, motivera och rehabilitera den aktuella målgruppen. Därför krävs ett upprättande av ett SMADIT Resurscentrum för att:

- verka för att metoder utvecklas för rehabilitering av den aktuella målgruppen samt att metoderna utvärderas
- verka för att mer tillförlitlig statistik tas fram avseende trafikolyckor orsakade av målgruppen

Fel! Okänt namn på

- verka för samhällsekonomiska analyser som tydliggör vilka kostnader målgruppen orsakar samhället och vilka besparingar som kan bli följden av insatser inom ramen för SMADIT Resurscentrum.

Man bör även undersöka möjligheterna att med statligt stöd inrätta ett SMADIT Resurscentrum i Stockholm, som ett utvecklingsprojekt i syfte att utifrån kunskap och erfarenhet utveckla metoder för att rehabilitera den aktuella gruppen trafikbrottslingar.

Stockholm den 3 oktober 2005

Lars Gustafsson (kd)